

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Doorstroom mbo-hbo stand van zaken

Conferentie NVvW 9 april 2010

Marjo Jansen
Antoinette van Wanroij
Beleidsdirectie BVE

Onderwerpen

- Beleid OCW taal en rekenen
- Feiten en cijfers over doorstroom mbo - hbo
- Wat is de inzet van OCW?
- Blik op de toekomst

Invoering referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen

- In alle onderwijssectoren te weinig aandacht voor verwerven en behouden basisvaardigheden
- Vaststellen van referentieniveaus:
 - » primair onderwijs: 1F
 - » vmbo en mbo 1, 2 en 3: 2F
 - » havo, vwo en mbo 4: 3F
- Invoering centrale examens in het mbo

Toekomstige diploma-eisen MBO-4 opleiding

- Diploma-eisen mbo-4:
 - › 'reguliere eisen' beroepsgericht examen
 - › centrale examens over de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen:
 - » voor beide onderdelen een 6 of hoger
 - » óf voor één onderdeel een 5 en voor ander hoger cijfer
 - › voornemen: verplicht vak Engels mbo-4

Tijdpad

- vanaf voorjaar 2012: pilotexamens
 - voor een deel van de mbo-4 studenten;
 - aan het eind van de mbo-4 opleiding;
 - levert een bewijsstuk op met behaald resultaat.
- vanaf 2013/2014: centrale examens taal en rekenen
 - verplicht voor alle mbo-4 studenten die in 2013/2014 het diploma behalen
 - resultaten tellen mee voor het diploma
- verplichting Engels: tijdpad nader te bepalen

Cijfers doorstroom mbo-hbo

Instroom vanuit mbo naar het hbo neemt toe:

- › bijna de helft van de bol-4 gediplomeerden gaat direct door naar het hbo (directe doorstroom)
- › daarnaast gaat bijna 15% van de bol-4 gediplomeerden binnen enkele jaren alsnog naar het hbo (indirecte doorstroom)
- › van de instromers in het hbo komt 37% van het havo en circa 25% komt van het mbo.
- › mbo-gediplomeerden zijn na havisten de grootste groep instromers in het hbo
- › verblijfsduur: mbo-ers halen gemiddeld 6 maanden eerder hun hbo-bachelor als havisten

Cijfers doorstroom mbo - hbo

- uitvalpercentages in het hbo na 1 jaar:
 - 22% (mbo)
 - 15% (havo)
 - 7,4% (vwo)
- rendement mbo'ers en havisten in het hbo
 - mbo'ers: bijna 60% haalt diploma na 5 jaar en 66% na 8 jaar.
 - havisten: 54% haalt diploma na 5 jaar en 70% na 8 jaar.
- mbo'ers scoren qua rendement na 5 jaar beter dan havisten, maar na 8 jaar scoren havisten beter.

Cijfers verwante doorstroom mbo - hbo

- Diplomarendement van mbo'ers in verwante sectoren is hoger dan in niet-verwante sectoren
- Verschillen in rendement per sector (na 8 jaar)
 - mbo Techniek - hbo Techniek: 74% (havisten 67%)
 - mbo Economie – hbo Economie: 59% (havisten 68%)
 - mbo Landbouw – hbo Landbouw: 78% (havisten 78%)
- Uitval mbo-ers in eerste jaar hbo: uitval bij sectorale doorstroom is ongeveer even groot als bij niet sectorale doorstroom (20,5 % en 21,1%)

Conclusie: door hoge uitval in 1e jaar en lage rendement maatregelen nodig voor mbo'ers én havisten.

Wat is de inzet?

- Opleidingen mbo leiden op voor de arbeidsmarkt én tot vervolgopleiding in het hbo. Dit is een sterk punt van het mbo!
- Doorstroom mbo-hbo is van groot maatschappelijk belang
- Doorstroom mbo-hbo kan verbeterd worden

Maatregelen

- OCW investeert in intakegesprekken HO (€ 2 mln) ter verbetering van studiekeuze. Studenten die zo'n gesprek hebben gehad vallen minder vaak uit.
- Invoering referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen
- Regionale aanpak:
mbo- en hbo-instellingen rond de tafel om op sectorniveau afspraken te maken over benodigde kennis en vaardigheden voor succesvolle doorstroom:
 - tijdige voorlichting van mbo-studenten
 - benutten van 20% vrije ruimte in mbo

Blik op de toekomst

- Advies Onderwijsraad (2009) en advies Cie Veerman (13 april 2010)
- Beleidsreactie – door nieuwe kabinet – wordt gebaseerd op deze twee adviezen

Inhoud advies Onderwijsraad:

1. Algemeen doorstroomrecht in stand houden vanwege maatschappelijk belang. Cijfers tonen aan dat er onvoldoende aanleiding is om te tornen aan algemeen doorstroomrecht.

Advies Onderwijsraad (vervolg)

2. Vertrouwen op ingezet beleid rond taal en rekenen mbo.
3. Doorstroomdossier kan zinvol zijn voor die opleidingen die vnl opleiden voor doorstroom (onderwijsassistent) en waar doorstroomcijfers over lange termijn 'slecht' zijn.
4. Zelftoets kan goed middel zijn voor studenten om een goed beeld te krijgen van wat er gevraagd wordt in het hbo en om te bezien of studenten goed zijn toegerust.
5. Remediërende activiteiten kunnen nodig zijn.

Tot slot

- Aandacht verbetering doorstroom mbo-hbo is nodig;
- Nieuw kabinet geeft beleidsreactie op adviezen;
- Rol voor mbo-veld en hbo-veld (waaronder MBO Raad en HBO Raad): welke onderwijsinspanningen zijn voor de student aan de orde, zorg voor duidelijkheid voor de student;
- Studenten mbo-4 moeten weten wat er van hen verwacht wordt in het hbo zodat ze zich kunnen voorbereiden op de overstap en succesvol het hbo kunnen doorlopen.